

รายวิชา สังคมศึกษา

เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)
บุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฏิปทา

รหัส ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครูสุรายุธ ธานี

มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

บุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฎิปปทา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบาย ความหมายของบุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฏิปทาได้อย่างถูกต้อง
2. วิเคราะห์ ประโยชน์บุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฏิปทามาได้อย่างมีเหตุผล
3. เสนอแนวทาง การนำประโยชน์ของบุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฏิปทามาใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างมีเหมาะสม

สำนวน

“คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล”

“**คบเพื่อนที่ดี** ช่วยแนะนำสั่งสอนให้เห็น
ว่าอะไรผิด อะไรถูก ทำให้เกิดความคิดเห็นที่
ถูกต้อง มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน”

มรรค คือ หนทางนำไปสู่ความดับทุกข์ อันได้แก่

อริยมรรค 8 ซึ่งได้รับการหล่อเลี้ยงด้วยการดำรงชีวิตอย่างมี
สติ ความมีสตินำไปสู่สมาธิและปัญญาจะทำให้พ้นจากความ
ทุกข์และความโศกเศร้า จะนำไปสู่ความความเบิกบาน

“ข้อปฏิบัติที่ทำให้พ้นจากความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ

บุพพนิमितของมัชฌิมาปฏิปทา

บุพพนิमित แปลว่า สิ่งที่เป็นเครื่องหมาย
หมายถึง สิ่งที่ยังบอกล่วงหน้าก่อนที่อริยมรรคมีองค์ 8
จะเกิดขึ้นในตัวของผู้ปฏิบัติ
บุพพนิमितของมัชฌิมาปฏิปทา มี **7 ประการ**

- **การมีกัลยาณมิตร** คือการมีเพื่อนที่ดีที่
แนะนำประโยชน์ เรียกว่า **กัลยาณมิตรตา**

- ความถึงพร้อมด้วยศีล คือ การมีวินัย

มีระเบียบในชีวิตของตนและการอยู่ร่วมกันในสังคม

เรียกว่า **ศีลสัมปทา**

- ความถึงพร้อมด้วยฉันทะ คือ ความพอใจใฝ่รัก
ในปัญญา ในจริยธรรม ใฝ่รู้ในความจริงและ
ใฝ่ในความดี เรียกว่า **ฉันทสัมปทา**

- ความถึงพร้อมด้วยการที่จะฝึกฝนพัฒนาตน

คือ การรู้จักฝึกฝนพัฒนาตน

เรียกว่า **อัตตสัมปทา**

- ความถึงพร้อมด้วย**ทิวณฺณ** คือ การยึดถือ เชื่อถือ
ในหลักการและมีความเห็นความเข้าใจ พื้นฐานที่
มองเห็นสิ่งทั้งหลายตามเหตุผล เรียกว่า **ทิวณฺณสัมปทา**

- ความถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท คือ

มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ เห็นคุณค่าของกาลเวลา
เห็นความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่กระตุ้นเตือนให้เร่งรัด
การค้นหาให้เข้าถึงความจริงหรือในการทำชีวิตที่ดีงาม
ให้สำเร็จ เรียกว่า **อัปปมาทสัมปทา**

- การรู้จักใช้ความคิดที่ถูกต้อง คิดเป็น คิดอย่าง
มีระเบียบ รู้จักคิดพิจารณา เพื่อนำมาใช้พัฒนาตน
ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป เรียกว่า โยนิโสমনสิการ

กิจกรรม

แบ่งกลุ่ม เป็น 7 กลุ่ม และให้ตัวแทนออกมาจับสลากเลือกหัวข้อ โดยทั้ง 7 หัวข้อประกอบด้วย

- 1) กัลยาณมิตตตา
- 2) สीलสัมปทา
- 3) ฉันทสัมปทา
- 4) อตตสัมปทา
- 5) ทิฏฐิสัมปทา
- 6) อปปมาทสัมปทา
- 7) โยนิโสมนสิการสัมปทา

กิจกรรม

- แจกกระดาษปรูฟพร้อมปากกาเมจิ และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักบุพพนิมิตรของมัชฌิมาปฏิปทา ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย
- สุ่มกลุ่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

นักเรียนสามารถนำหลักธรรมในเรื่องมรรค
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

นักเรียน ได้ข้อคิดจากการเรียนเรื่องหลักกรรม
ในอริยสัจ 4 หมวดมรรคอย่างไรบ้าง

สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้หลายด้าน เช่น
การเลือกคบเพื่อน การปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรม การตั้งใจทำสิ่งที่ดีงาม
การฝึกตนเองให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางกายและใจ
การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รวมถึงการพร้อมด้วยความ

ไม่ประมาท